

SELKÄYDINVAMMAISET AKSON RY
RYGGMÄRGSSKADADES FÖRENING AKSON RF
THE FINNISH ASSOCIATION OF SPINAL CORD INJURED AKSON

LAUSUNTO

20.8.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

ASIA: Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä terveydenhuoltolain muuttamisesta; lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamien (STM/2103/2019 viitenumero: STM049:00/2019)

VIITE: Selkäydinvammaiset Akson ry:n lausunto (Invalidiliitto ry:n valtakunnallinen jäsenjärjestö)

Selkäydinvammaiset Akson ry kiittää Sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta lausuta lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamista koskevasta lausuntopyynnöstä. Selkäydinvammaiset Akson ry (myöhemmin Akson) on selkäydinvammaisten henkilöiden valtakunnallinen potilasjärjestö. Järjestö edustaa noin 900 suomalaista selkäydinvammaista, jotka kaikki ovat eri tavoin liikkumis- ja/tai toimimisesteisiä. Selkäydinvammaisia on arvioitu Suomessa olevan noin 10000 ja vuosittain noin 500 henkilöä saa selkäydinvamman tapaturmasta tai sairaudesta johtuen. Suurin osa selkäydinvammaisista tarvitsee erikoissairaanhoidon palveluita suoriutuakseen jokapäiväisestä elämästä. Järjestö kehittää ja tukee selkäydinvammaisten henkilöiden hoito- ja kuntoutusmenetelmiä sekä edistää monin eri tavoin selkäydinvammaisten elämänlaatua.

Järjestö kannattaa vakuutuslääketieteellisten lausuntojen antamisen keskitämistä

Akson kannattaa lakiesitystä, jossa esitetään Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille velvollisuutta järjestää lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen tuomioistuinten pyynnöstä yhdessä muiden yliopistollisen sairaanhoitopiirien kanssa.

Hallituksen esitysluonnoksessa on kattavasti käyty läpi tämän hetkinen asiantuntijalausuntojen tilanne ja niiden saatavuuden haasteet. Erilaisten lääketieteellisten toimintojen keskittämisestä on saatu hyviä tuloksia, joten myös lääketieteellisten lausuntojen keskittäminen olisi perusteltua. Tällä tavoin voidaan taata lausuntojen saatavuus, vahva ammattitaito sekä lyhyempi valmistumisaika. Nämä vahvistavat merkittävästi mm. tapaturmaisesti vammautuneen henkilön oikeusturvaa.

Tuomioistuimissa ratkaistaan usein asioita, jotka ovat vammautuneen henkilön toimintakyvyn ja elämän kannalta usein pysyviä ja koko elämän mittaisia. Näissä ratkaisuissa tulee olla käytettävissä erityisellä ammattitaidolla tehdyt asiantuntijalausunnot, joissa syy-yhteys on tunnistettu, varsinkin tilanteissa, joissa syntyneen vamman haitat saattavat ilmetä vasta vuosien kuluttua vammautumisesta. Tässä kohtaa Akson yhtyy Invalidiliitto ry:n lausuntoon, että vakuutusjärjestelmän sekä terveydenhuollon tulisi tunnustaa sen, ettei akuuteissa ensihoitotilanteissa pystytä täysin poissulkemaan kaikkia syntyneitä vammoja ja toipumisen edetessä uusia oireita voi tulla esiin. Monet oireet voivat tulla esiin vasta esim. opiskelu- tai työelämään palattua.

Esitysluonnoksessa on mainittu asiantuntijatyöryhmään tarvittavat erikoisalalat: neurologia, neurokirurgia, ortopedia ja psykiatria. *Aksonin mielestä näiden alojen lisäksi tarvitaan kuntoutuksen, fysiatrian sekä apuvälinetarpeiden asiantuntijuutta.* Selkäydinvammaisten akuuttivaiheen hoito, sen jälkeinen välitön kuntoutus sekä elinikäinen monialainen hoito ja seuranta on keskitetty Valtioneuvoston asetuksella (582/2017, korvannut 1.1.2018 alkaen asetuksen 336/2011) Oulun,

Tampereen ja Helsingin yliopistollisiin sairaaloihin. Selkäydinvamman kokonaisvaltainen hoito vaatii yli 15 erikoisalan osaamista ja ymmärtämistä, jota ei löydy joka sairaanhoitopiiristä. Jokainen selkäydinvamma on erilainen ja jokaisen selkäydinvammaisen henkilön vamma ja sen seuraamukset ovat yksilöllisiä. Edellä mainittujen perusteella voidaan todeta, että selkäydinvammaan liittyvissä lääketieteellisissä lausunnoissa vaaditaan asiantuntijalta erityistä ammattitaitoa.

Riippumaton ja puolueeton asiantuntija-arviointi tukee vammautuneen oikeusturvaa. Jotta lausunto on riippumaton ja puolueeton, tulee Aksonin mielestä valittujen asiantuntijoiden sidonnaisuudet tarkistaa etukäteen ja ilmoittaa julkisesti.

Esitysluonnoksessa kirjattu kaikkien tuomioistuimien valta pyytää lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja on hyvin perusteltu ja kirjattu sekä kannatettava.

Lopuksi Akson haluaa todeta, että hallituksen esitys hyvin kirjattu ja toteutuessaan parantaa merkittävästi vammautuneen ihmisen oikeusturvaa ja nopeuttaa usein kestäättömän pitkään kestäviä oikeustaisteluja sekä vähentää kuluja.

Selkäydinvammaiset Akson ry

Helsingissä 20.8.2019

Kauko Väisänen
puheenjohtaja

Anni Täckman
järjestöpäällikkö

Lisätietoja:

Anni Täckman, järjestöpäällikkö p. 050 329 7899, anni.tackman@aksonry.fi
Selkäydinvammaiset Akson ry, Nordenskiöldinkatu 18 B, 00250 Helsinki